

ספינת המעפייים מונמג דה-הספציה הפרטזינס רצו להרוג

פנסילבניה, והטיל עליו להכין דו"ח ב" שאלת העקורים היהודים באירופה, לא עניינה את טרומן שאלת היהודים, אלא ה" בעייה ההומאנטרית של הפליטים.

"יש לי סיפור אישי קטן בעניין זה של דו"ח שליחות הריסון. כשהייתי בארצות הברית ב-1969, כשליח רשות השידור, השתתפתי בסעודה של המגבית המאוחדת, שבה התחילו לקרוא בכל מיני שמות של מכוברים. כאשר אמרו "ג'ו שורץ", היו מחיאות-כפיים סוערות. הדבר חזר בכל הזדמנות שהייתי בפגישות המגבית. הרי כרת שמו הביאה למחיאות-כפיים סוערות.

"יום אחד שאלתי, מי זה ג'ו שורץ? ואז אמרו לי שהוא אחד היהודים הדגוי לים של המאה ה-20. בדקתי וגיליתי כי שורץ היה במהלך המלחמה העולמית איש ג'וינט באירופה, אני חושב ב" ספרד, ואחרי המלחמה הוא ניהל את עסקי ג'וינט במערב ובמזרח אירופה. הוא ואנשיו טיפלו והזינו את העקורים היהודים דיים. היה זה הוא שדאג לאספקת הבגדים והמוון הפליטים היהודים בשולין, כפי שרואים את זה מצולם בסרט. אנשיו נ"י נותריכו בארצות הברית ואת כל שאר המח"ל

כאשר שלח הארי טרומן את ארל הריי סון לאירופה, ג'ו שורץ היה המלווה שלו. "שמעתי ממקורות טובים שג'ו שורץ הוא, בעצם, האיש שכתב את דו"ח הריי סון, ובישראל אין אפילו רחוב אחד על שמו. ג'ו שורץ ליווה את הריסון במח"נות העקורים, הציג לפניו עדויות, והראה לו את ההרס והכיליות. לכן, תודות לו, המסקנה בדו"ח הריסון היתה שיש לש"לוח את מאה אלף העקורים לארץ-ישראל".

על סמך הדו"ח של הריסון הופיע הריי טרומן ואמר: "שלחתי את דו"ח הריסון לקלמנט אטלי, ראש-ממשלת בריטניה, וביקשתי ממנו במפורש לפתור את בעיית העקורים עליידי שליחתם לארץ-ישראל". וזאת היתה הנקודה של העימות, שבמהלכה נכנס טרומן לעובייה-קורה של שאלת ארץ-ישראל

טרומן היה בעצם איש פשוט ממיסודי. הוא לא היה מוכן לסבול את כל ההת"חמיות של הבריטים ומישרד-החוץ שלהם.

חזית ערבית

עליונה

ביקורה של הוועדה האנגלו-אמריקאית באירופה ובמרחב הביא לשידוד-מערכות בצירופה הפלסטני.

לויסון: "בפאתה מצאתי יומן-קולנועי ובו נאום של ג'מאל אל-חוסייני, אחרי שיחררו אותו ממעצרו ברודויה. הבריטים שיתחרו אותו לצורך ההתארגנות, מפני שהערבים תבעו זאת, הבריטים הע"ד יפיו את שיחרורו על פני שיחרור קרובו, המופתי הירושלמי, או, כאחת מקפוסות הסרטים של יומני פאתה, מצאתי את ג'מאל אל-חוסייני, המסביר והמנמק את העמדה הפלסטנינית."

על מהלכי הפלסטנינים נכתב בתסריט המקורי של עמוד האש: "ג'מאל אל-חוי"

לגרמניה, למין מחנה של הכשרה אידי-אלוגית נאצית. הנה היתה יפה ובלונ-דית, והתאימה למיפרט הארי. נראה ש" היא היתה אחת מאלה שכוננו, ילדי האס-אס, או יושביה שלמה. בוכדור כפר-קורה אים, לה, האידוניה, הנשים פוחדות מפניה והיא מיוודת רק עם הגברים.

"אחרי שנתיים בגרמניה היא ברחה והצ"טרכה לפרטזינס הקומוניסטיים בצפון אטליה. אחרי המלחמה שבה לכפר וניש"אה לחוטבי-עצים פשוט. היא האינטלקטור אלית היתה בכפר הזה, שבו כולם שור-עים צירה, ודפקים את הגבול שלהם, רו-היא נהדרת, וקוראים לה בכפר, גול-דה מאיר של קורק, או סיפרתי לה מה שאני מחפשת, סיפורים מאנשים שזוכרים את היהודים שהורחו. וזאת ה"הלכת" נו אל אנה, שהיתה בסוף המלחמה הטב-חית של המלון, וזו סיפרה על הקצי-נים, כך כוננו שם הארצישראלים אשר ניסקו בבריחה, מדי כמה לילות הם היו לוקחים קבוצות של פליטים שהגיעו, ומע"בירים אותם למילאנו.

"היא סיפרה על כל מה שהלך בכפר קורה. אבל מפעם לפעם אמרה משלהו שנשמע כמו, אפבל היו כאלה שנשלחו בחזרה, ואז ירו עליהם, ולא הבנתי במה מדובר. למחרת גם המבריה סיפר על כאלה שגשלו בחזרה, ואז ירו בהם. לא הבנתי גם אותו. והוא סתם ולא פירש.

"רק בערב השני, כאשר ישבנו בפוגי דק, בפינה עם האיכרים, הצטרפה אלינו אנה וסיפרה את הסיפור המזווע והמזווע הזה.

"מסתבר שבאותה תקופה, של סוף ה"מלחמה, היו גם פליטים יהודים וגוברים גבול בלתי-מאורגנים, שלא ברחו באמי-צעות אירגון-הברחה, ושיצעו מעין ברי-חה מאולתרת. פרטינית, שהרי היו מופ"י ריחים אז תורת כל מיני סחורות, קופ"י סותי-שמורים, פניצילין, נראה שאנשי ה"ברחה הלשינו עליהם, על הבלתי-מאור-גנים, לשוטרי-הגבול האיטלקיים, לבדור ליארים עם הכובעים רחבי-הטיטורה, ש"היו מגיעים ויורים בפליטים היהודיים

זירה איטלקים למולדתם. זמן מה גם הצליחה השיטה לצידד אותם בתעודות של חולי-שחפת, ולהעבירם את הגבול באמתלא כי הם נוסעים אל בית-מרפא ידוע באיטליה...

"הכשרת הגבול הנועות ביותר היתה כאשר שירתה שניסעם חצתה את הגבול האיטלקי במשאיות הנושאות סימני-היכר של הצבא הבריטי, כשאנשי הברחה לוב"שים מודים בריטיים ומצויידים בתעודות מתאימות..."

הם יורים

גם בפליטים

את התחקירים המרתקים ביותר במיסגרת סרט זה, והסידרה כולה, ערכה נעמי קפלנסקי בצפון-איטליה, בגבול אוסטריה-איטליה, בניסיונה להתחזק אחר נתיבי-הברחה.

נעמי קפלנסקי: "הפרופ' יהודה באור אר סיפר לי כי הוא הגיע, במיסגרת מחקריו, לכפר קורה, שכל תושביו הם מברחים, בעלי אזרחות איטלקית ותר-בות טירולית (דרום-אוסטריה), המדברים ביניהם גרמנית בדיאלקט טירולי. ביי קשתי מיאיר קורן, כתבנו באיטליה, לבקר בכפר ולבדוק בדיקה ראשונית, הוא חזר ושלח לי מיכתב עם סיפורי-זוועה על בני אותו הכפר — איזה סיפור מזור על קצינים, הברחות, פליטים שהוחזרו, וזמן בין חזרה לקצין.

"נסעתי לשם ביחד עם קורן וצוות הצילום. הכפר כולו הוא עם מונטה בלום, כאשר הגנים מהם משמשים כבתי-מלון, בכלל, המסע הזה באיטליה היה עמוס בחוויות זוועתיות. קודם לכן הייתי בכפר אחר, ליד מעברי-בונר (בין אוסטריה ואי-טליה). היה שם בית, ששימש בעבר להברחת יהודים לארץ-ישראל. מאחוריו היתה ערימת עצים, ורצייתו לצלם אותה, תוך שני מראינת את אחד ממצילי היהודים. אבל המקום היה מושכר לאיזה

מנהיגי היישוב (כאמצע: גודדה מאיר) שובתים רעב מפקד-המיטרה הודח

המחיר 20 מיל

זמית שר מפלגת העבודה

ולכען סידור של קיימא יעודרו נא הער-כ"ם לצאת בן הארץ ככל שהיחידים באים איהו ייתני להם פיצויים נאיים בעד או-כיתום יחירגן בהקפדה יתכונ כנדיבות יל הישבותם כפקודות אחרים. לערבים דרבה שמים נר זכים כשלהבן אלי להם דרבים אסיר כניסתם של יהודים לסטח

ראינו לנו יפשיב ינעין גם כאסרת יל הקבת נבנויקה הניכחים יל גרץ יל דא על יל הנס עם סורה ינבר-הירדן את על סר קואי ינו ינסחתי יודת סליא אחרון ותיכחן יל כמסלית אבר קה ורסיה לתנסת מוניות ארץ-ישראל

הדיווח ב"דבר" על החלטות מיפגת-הלייבור

"יעודדו את הערבים לצאת מן הארץ ככל שהיהודים באים אליה..."